

JUGOSLAVJANSKI STENOGRAF.

IZDAVATELJ I UREDNIK:
ANT. J. BEZENŠEK.

Izdaje se vsaki mesec 20. dne.

Uredništvo i uprava:

v Petrinjskoj ulici br. 365.

Stoji na celo leto 2 for. 50 n.,

na pol leta 1 for. 30 n.

Rókopisi se ne vraćajo.

Povest običnega pisma i stenografije.

(Dalje.)

Naše pismo.

Naše obično pismo nij tako jako oddaljeno od prej razmatranih načinov pisanja, kakor morda nekoji misle. Tudi ono ima svojo domovino tam med najstarejimi narodi, o kojih nam povest poroča; samo nij določeno, ali so bili Kaldejci, ali Fenićani, ali celó Židovi, koji so naše pismo izumili. O osobi izumilca (iznajditelja) so različna nemerodavna mnjenja. K. Faulmann seer misli da ta izumilec nij tako nepoznan, ter dokazuje v svojej knjigi „Geschichte der Buchstabenschrift und Stenografie“, str. 7. i 8, i v knjigi „Neue Untersuchungen über die Entstehung der Buchstabenschrift und die Person des Erfinders“, str. 52 i sl., da je to bil Moses. Historiki Ewald, Ebers i Lenormant pa misle, da so pismo Hyksi v Egiptu iznašli. No za nas i naše okolnosti to nema mnogo v sebi, ali se imenuje izumilec pisma X, ali Y; za nas je važnije to, — i glede tega so vsi strokovnjaki složni, — da je naše pismo še dandanes v principu na istej stopinji svoje svršenosti, kakor ga je izumilec pred već tisoč leti zapustil.

Izumilec izbral je svakemu glasu takov znak, kakor je ž njim v kojej koli zvezi i se zarad tega najlože zapamti. A to prednost imeli so znakovi samo za on jezik, koji je govoril iznajditelj, za vse druge jezike ta prednost „semitskih“ pismenk otpada. Za *a* je izbral obris volovske glave, ker se beseda *aleph*, ki znači govedo, z *a* pričenja. Za *b* je postavil podobo trioglenika, ker se zove hiša ali šotor, koja imata skoro ono podobo, *beth*; za *g* vzel je glavo velblodovo z njegovim vratom (gimel = velblod); za *s* podobo zoba (schin = zob) itd.

To pismo se je potem brzo razširilo ne samo med susednimi narodi, nego po Fenićanib je tudi k evropskim narodom došlo, kojim vsem je bilo seveda pripravneje, učiti se tujega pisma, nego si lastno vstvarjati.

Istina je, da nij ono pismo niti pri domačem ognjišču, niti na tujem dvoru svoje prvotne oblike skroz i skroz nespremenjene ohranilo; a spremembe so večidel tako neznatne, da skoro nij vredno o njih pobliže govoriti. Uzrok premembam oblik bilo je namreč namerjavanje, preustrojiti pismemke tako, da bode mogoče, vsaj kolikor toliko, brzo z njimi pisati, ter da bode organizmu dotičnega jezika bolj prikladne. Nekatere pismenke ohranile so svojo prvotno obliko, a pomen jim je pri raznih narodih različen. N. p. *H* je v našem pismu grleni soglas, v grščini pa samoglas *E*; *P* velja kot ustni soglas, a v grškem pismu = našemu *R*. — *S* izgovarjamo, kakor Francozi i Angleži, tvrdo, a Nemei mehko i Ogri = našemu *š*. Naše *c* glasi v italjanskem jeziku kakor naše *č*, v francozkem kakor naše *s*, pri Angležih kakor *s* ali tudi *š*. *Y* čitajo Poljaci i Čehi = *i*, Francozi i Angleži = *j*. *J* izgovarjajo Francozi = našemu *ž*, a Angleži = hrv *dj*. (dž), itd.

Nekteri narodi pa so nepotrebne jim pismenke izpustili, ali za vlastne posebne glasove, ki še nijso imeli znaka, nove pismenke ustrojili. N. p. grčki: Υ , Φ , χ , Ψ , Ω (= *y*, *ph*, *ch*, *ps*, *o*) dostavili so se alfabetu — kakor nekoji tvrde — po Palamidu, ali kakor drugi misle, po Simonidu.

Zanimivo je pregledati, kako se je omenjeno pismo pri Rimljanih preustrojilo, da je bilo njih jeziku prikladno. *A* i *B* sta se pri Rimljanih samo v malo spretnejo obliko promenila, kakor pri Greih; namesto *G* stavili so Rimljani *C*.

„Obično se misli, veli W. Freund („Prima“, str. 43), da Rimljani iz početka trdega in mehkega grlenega soglasa niso v pismu razlikovali (naše *k* i *g*), nego za oba imeli znak *C*. A temu nij tako. Rimljani so baš v najstarejši dobi ono razliko vrlo dobro imeli, i sicer so naznačevali po zgledu doričko-grškega alfabetu, koji so od grških Kumanov dobili s *K* tvrdi i s *C* (odgovarjajoč grškeji *gammi*, ki je v najstaršem kumanskem alfabetu tudi obliko *C* imela*) mehki glas.

Iz tega časa imamo kratice *K*. = Kaeso, *C*. i *CN*. = Gaius i Gnēus. Še-le pod uplivom množine v Rim došlih Etruskov, ki so le tvrdi grleni soglas izgovarjali i ga s *C* naznačevali, izgubilo se je *K* razven malega števila besedij iz latinskega pisma, i *C* je nadomestovalo od sedaj i tvrdi i mehki grleni glas, dok je za prve punske vojske genij latinskega jezika nadvladal, ter se je onemu *C*, ki je mehki glas znamenovalo, takov oblik podelil, ki je nalikoval na kasneje iz nja nastalo *G*. Nespremenjena oblika *C* preostala je za naznačevanja trdega glasa, razven kratice *C*. i *CN*., kder je *C* do najpoznejših časov svoj izvirni *G*-glas ohranilo.“ **)

*) Za glas *C* bil je najpoprej znak *I* ali obratno *L*, potem pa se je prvi oblik s drugim zedinil in nastal je znak *E*, iz kojega se da izvoditi *C*. — Zarad tega se bilježi z *L* = 50, ker je ta znak polovica od *E*, kateri znači v obliki *C* = 100. (Vid. Faulmann.)

**) Prim. odnošaj lat. „columba“ i slav. „golób“.

H, ki je Grkom služilo za dolgo *e*, dobilo je spet prvotni pomen, kojega ima še dandanes pri drugih narodih. Semitski *koph* sprejel se je za *Q*, grško *Υ* promenilo se je v *U*, grško *X* (= *ch*) se je uporabilo za glas *ks*; odstranili so grški *Θ*, *Z*, *Φ*, *Ψ*, *Ω*, med tem ko je *P* svoj značaj (= *p*) v latinščini zadobilo, koji se nam čuva v pismu modernih jezikov. —

Latinsko pismo ali latinica dalo se je bez potežkoče za slavjanske jezike upotrebiti. Po nekih spremembah, koje tukaj preiskovati ne bi bilo mesta, dobili smo Slavjani, pišoč i z latinico, današnje abecedo, ktera je posebno glede naznačevanja šumeveev č, é, š, ž, i glede razlikovanja nekih trvdih i mehkih soglasov v prvtnem obliku, kakor je služila Rimljanom, promenjena.

Kakor znano, imate latinica i cirilica jako mnogo sličnosti, kar je tudi lahko razumljivo; saj je izvor obema isti, a loče se samo po tem, da je „latinica“ nastala uplivom i posredovanjem rimskoga, a „cirilica“ grčkoga alfabeta.

Vidili smo sedaj na kratko, kako se je pismom razvijalo, dok je postalo naše „tiskovno“ pismo v svojoj današnjoj oblici. A isto tako ćemo se prihodnjič ozreti na način razvijanja teh pismen, dok so iz njih nastale pismenke našega ročnoga pisma.

(Dalje.)

Jugoslavenska stenografija.

(Piše Ant. Bezenšek.)

(Dalje.)

Predlog.

§. 44. Predlozi su djelomice pokraćeni kao sigle, djelomice izpisani. Nekoji bili su već navedeni medju siglami u §. 28.; mi boljega pregleda radi ih ovdje opetujemo.

Glede označivanja padežnih nastavaka izza predloga sravni §. 30., 3.

(Vid. pril. §. 34, a.)

Prevod primjera.

Karlovac je blizu Zagreba. Ja do tebe mnogo držim. Taj čovjek je putnik iz daleka. Ti si mi baš iz srca govorio. Izmedju gora proljeva se zelena Kupa. Otide jedan izza drugoga. Sin je došao k otcu. Ja to činim samo iz ljubavi k našem narodnomu jeziku. Soliman pristupi k Sigetu. Pomoli glavu kroz vrata. Mjesto sebe budem poslao brata. Na vas je mnogo ležeće. Nad vodom visi magla. Sultan vlada nad Turskom. O božiću se vidimo. Po danu pišemo, a po

Predlog.

§. 34. Predlozi so deloma pokraćeni kakor sigle, deloma izpisani. Nekteri bili so vže navedeni med siglami v §. 28.; no zaradi boljega pregleda jih tu ponavljamo.

Glede označevanja padežnih nastavkov izza predloga primeri §. 30., 3.

(Vid. pril. §. 34, a.)

Prevod primerov.

Karlovec je blizu Zagreba. Jaz do tebe mnogo držim. Ta človek je pónnik iz daleka. Ti si mi baš iz srca govoril. Izmed gor proleva se zelena Kupa. Otide jeden izza drugega. Sin je došel k otcu. Jaz to činim samo iz ljubavi k našem narodnemu jeziku. Soliman pristópi k Sigetu. Pomoli glavo kroz vrata. Med vojsko je velik nered. Mesto sebe bodem poslal brata. Na vas je mnogo ležeče. Nad vodo visi megla. Sultan vlada nad Tursko. O božiću se vidimo. Po dne

noči spavamo. Pod milim nebom. Pod Leopoldom udarili su Turci na Beč. Beli Kranjci borili su se hrabro pod svojimi vodjama. Pokraj Save prostira se mnogo močvara. On je do smrti ostao pri pameti. Pri kartanju izgubio je novce. Koliko ih je bilo več prije na tom mjestu. Idi preko mosta na drugu stranu. To je proti mojoj zapovjedi. Pred nami leži krasna panorama. Ti si postavio pred njega čašu. S tiesnim i žalostnim srcem odputovao sam iz domovine. Ja imam posla s sestrom. U crkvi je služba božja. Sve je u redu. Usled zapovjedi carske. Za Marije Terezije naselili su se Srbi u Banatu. Čovjek treba da živi ne samo za sebe, nego i za druge.

Predlozi mogu se sa zaimeni i sa drugimi izza njih sljedećimi riečmi ujedno spojiti, ako usled toga dvoumnost nenastane. (Sravni §. 33. „Dodatak“.)

(Vid. pril. §. 34, b.)

Prevod primjera.

Lako nam je na to odgovoriti. Pri tom poslu svatko biti mora. Ja sam bio u Beču, sada pako putujem u Pariz. Od toga mnogo zavisi. On je pitao po tebi. Pod tom strehom. Na našem vrtu je dosta lepoga cvjetja. Mi imamo mnogo proti tomu. Pozovi ga k večeri. To u prvom redu na tebe spada. Kako ti s menom, tako ja s tobom.

Brojnik.

§. 35. Već obično naznačivanje brojeva je neka vrst stenografije, jerbo se u nekom obziru na isti način krati, kano i stenografskom pismu. Kaošto naime u stenogr. pismu dotični znak, tako ima kod običnoga naznačivanja brojeva cifra dvojaku vrijednost: vrijednost figure i vrijednost mjesta, koji zauzamlje. — Ovaj način običnoga bilježenja brojeva može se više pokratiti samo kod okruglih brojeva, a to je i samo ovdje od nužde. Kod okruglih brojeva naime neima s jedne strane vremena za izpisivanje tolikih ništica — jer jezik

pišemo, a po noći spavamo. Pod milim nebom. Pod Leopoldom udarili so Turci na Beč. Beli Kranjci borili so se hrabro pod svojimi vodjama. Pokraj Save prostira se mnogo močvar. On je do smrti ostal pri pameti. Pri kartanju izgubil je novce. Koliko jih je bilo vže prej na tem mestu. Idi preko mosta na drugo stran. To je proti mojoj zapovedi. Pred nami leži krasna panorama. Ti si postavil pred njega čašo. S tesnim i žalostnim srcem odpotoval sem iz domovine. Jaz imam posla s sestrom. V crkvi je služba božja. Vse je v redu. Usled zapovedi carske. Za Marije Terezije naselili so se Srbi v Banatu. Človek treba da živi ne samo za sebe, nego tudi za druge.

Predlogi morejo se z zaimeni i z drugimi izza njih sledećimi besedami v jedno spojiti, ako vsled tega dvoumnost ne nastane. (Prim. §. 33. „Dodatek“.)

(Vid. pril. §. 34, b.)

Prevod primerov.

Lahko nam je na to odgovoriti. Pri tem poslu vsakdo biti mora. Jaz sem bil v Beču, sedaj pak potujem v Pariz. Od tega mnogo zavisi. On je vprašal po tebi. Pod to streho. Na našem vrtu je dosta lepoga cvetja. Mi imamo mnogo proti temu. Pozovi ga k večerji. To v prvem redu na tebe spada. Kakor ti z meno, tako jaz s tebo.

Brojnik (števnik).

§. 35. Vže navadno naznačevanje brojev je neka vrsta stenografije, ker se v nekem obziru na isti način pokračuje, kakor v stenografskem pismu. Kakor namreč v stenogr. pismu dotični znak, tako ima pri navadnem naznačevanju brojev številka dvojno vrednost: vrednost figure i vrednost mesta, ktero zavzemlje. — Ta način navadnega bilježenja brojev more se bolj pokratiti samo pri okroglih brojih, a to je tudi samo tu potrebno. Pri okroglih brojih namreč nij deloma časa za izpisovanje tolikih ničlic — ker jezik jih ne-

ih neizgovara —, s druge strane bi se lahko dogodilo, da u brzini jednu ništicu više ili manje zabilježimo, pa evo odmah velike pogreške.

Stenografija ima dakle za okrugle brojeve sljedeće pokrate:

1) Za deseticu malu ništicu na liniji polag dotične cifre; n. pr. $10 = 10$, $50 = 50$.

2) Za stotinu malu ništicu nad redicom; n. pr. $2^0 = 200$, $8^0 = 800$.

3) Za tisuć malenu erticu nad linijom; n. pr. $4' = 4000$.

4) Za deset tisuć spoji se kratica za 10 s onom za 100; n. pr. $8^{\circ} = 80.000$.

5) Za sto tisuć spoji se kratica za 100 s onom za 1000; n. pr. $7^{\circ} = 700.000$.

6) Za milijun spoje se dva znakova za tisuć i dotičnoj cifri dodaju; n. pr. $3'' = 3.000.000$. (Nekeji stenografi imaju za milijun = 2 nad redicom; za biljun dva takova znaka, za triljun tri itd.)

Kod rednih brojnika izostavlja se točka; kod ostalih brojnika dodaju se različiti dočeci dotičnim cifram te im se, ako je moguće i prikladno, pripoje.

(Vid. pril. §. 35.)

Prevod primjera.

Sa četirimi konji vozi se po ulici. Fabrika u Berlinu je odпустиła 500 ljudi. On je zaigrao 20.000 for. Sunce je 20 milijuna milj od zemlje oddaljeno. U carevini austrijskoj živi 18 milijuna Slavena. Već je 14. dan, odkad sam na putu. Redko koji čovjek živi 100 ljeta. Danas sam ga treći put (krat) vidio. Kolumbus je našao Ameriku 3. kolovoza 1492.

Pri redovnih brojnikih izpušća se točka (pika); pri ostalih brojnikih dodavaju se razni nastavki dotičnim številkam, ter se jim, ako je moguće i prikladno, pripoje.

(Vid. pril. §. 35.)

Prevod primerov.

S četirimi konji vozi se po ulici. Fabrika v Berlinu je odпустиła 500 ljudi. On je zaigral 20.000 for. Solnce je 20 milijonov milj od zemlje oddaljeno. V carevini avstrijskej živi 18 milijonov Slavjanov. Vže je 14. dan, od kadar sem na pót. Redko koji človek živi 100 let. Danes sem ga tretji pót (krat) vidil. Kolumbus je našel Ameriko 3. velikoga srpana 1492.

(Dalje.)

D o p i s i.

Iz Maribora, meseca marca.

(„Stenografski venček“ na gimnaziji.) Gospod urdenik! Izrekli ste v zadnjem broju upanje, da bi se mogli takovi „stenografski venčki“ osnovati na slovenskih gimnazijah, kakoršne imado na Českem. Hteli smo vaš nasvet oživotvoriti; oglasil se je lep broj dijakov, koji so bili pripravní učiti se na ta način slovenske stenografije. Ali sedaj pride za mlado naše početje ne baš povoljna

naredba od slav. ravnateljstva. Ravnatelj je sicer dovolil tako društvo, a pristopiti bi smeli samo tisti, koji so vže prvi tečaj nemške stenografije svršili. Vse molbe so bile zahman. Ko še drugo krat zavolj tega k njemu pridemo, bil je on vže proforsorski zbor za mnenje o tej stvari poprašal, a ta ga je neki čisto v njegovem mnenju potvrdil*). Dakle ni bilo mogoče nič več doseči. Tako se je lepo število od 50. udeležnikov skrčilo na pol, t. j. na 25. Ure imamo samo po nedeljah; napreduje se jako lepo, kajti vsi slušatelji znado vže nemški brzopis, pa tako je celo učenje za nje igrača. — Upam da se bode kaj takega tudi na drugih srednih šolah osnovalo. Gotovo so taki „venčki“ edini način, po kojem se bode slovenska stenografija med dijaki po jugoslav. deželah raširjevala, ker — verjemite mi, to Vam povem iz lastne iskušnje — pojedini dijaci se privatno jako radi ne učijo neobligatnih predmetov, ako so še tako koristni i lepi. Ko bi se pa slovenska stenografija tako v šolah predavala od profesorjev, kakor se nemška, sme se reči, da v nekih letih ne bi bilo slovenskega dijaka viših razredov, koji ne bi znal stenografovati; kajti za vsakega je umogo važneje i koristneje, da zna stenografijo upotrebiti za svoj jezik, nego li za tuji.

I. D.

Iz Ribnice na slov. Štajarskem, meseca marca.

„Ljubav do znanosti je jedina trajajoča strast; vse druge nas zapuste.“

Montesquieu.

Bodi mi pozdravljen, dragi „Jugoslav. stenograf“ z obalov deroče Drave! Nastopil si drugo leto svojega izvrstnega delovanja i pohodil si nas Slavjane opet letos ter prinesel dosta lepega i zanimivega gradiva. Res, vsak napredek ljubeči Slavjan mora se tvojega pohoda veseliti. A tvoj gospod urednik tudi zna izverstno snov razdeliti, da si vsak samo nekoliko se trudeči človek more prisvojiti znanje stenografije. On je pedagog, ki popolnoma ume pregovor! „Qui bene distinguit bene docet“. A še bolje se te veselimo, ker si nam obljubil pohoditi nas vsaki mesec, kajti moramo gledati, da v tej velevažnej stroki, v kojoj smo tako daleko za drugimi narodi zaostali, kolikor mogoče brzo napredovati počnemo. — Kakor pojedini človek, tako tudi celi narod vse zamore, samo volje i ustrajnosti je

*) Po naših nazorih imado g. ravnatelj i slav. prof. zbor na toliko prav, da ne dozvole onim, koji se še le začenjajo stenografije učiti, z onimi, koji vže znado nemški stenografovati, zajednih vežb imeti, ker v istini ne bi mogli prvi z drugimi zajedno i jednako napredovati pri učenju slovenske stenografije. A za to bi se vendar mogli oni početniki združiti v poseben oddel „gimnaz. sten. venčka“ pod vodstvom kojega sošleca, ki sten. sostav dobro pozna. — Sicer pa, ker je „proti vodi težko plavati“, i ker je tudi „ravni pot najboljši pot“ svetujemo Vam, da se držite naredbe Vašega ravnateljstva, ter naj se vsak uči najprej pri dotičnem profesorju izvornega, potem pa pri „venčku“ za slovenski jezik priredjenega stenografskega sostava. Želimo najbolji uspeh!

Ured.

treba! Idi tedaj dragi „Stenograf“ mej svet, i širi to lepo znanost med nami! Želimo ti i nadjamo se najlepšega uspeha. „Mnogaja leta!“

Antonij Leban-Mozirski,
narodni učitelj.

Prijateljstvo.

(Priporjesta iz vojne Krajine.)

Prevod stenograma na str. 13.

(Dalje.)

Već je mogao Jovanović ob ruci svoje žene u zeleni vrt na šetnju hodati ter uživati čisti zrak i gledati ljepotu naravi. Ali bio je neprestano jako tih i zamišljen. Ona se nije usudila pitati ga, što mu je, i što je tako veliko bolest zakrivilo. Ljudi, koji su ga domu donesli, pripovjedali su, gdje su ga našli i kako je tamo došao, a što se je bilo na drugoj strani Save pri Ibrahimu dogodilo, toga još nije nitko znao.

Bilo je prošlo već 6 ljeta, od kada je stari otac našega Jovanovića umro, ter je sin zadobio liepu trgovinu s lesom i žitom, a k tomu još liepe novce od svojega. dobrog otea.

Nekoliko dana poslie njegove ženitbe morao je radi svoje trgovine odputovati u Valahiju. Tada je došao po nesreći u ruke hajdukom, koji su mu uzeli sve, što je imao sobom, samo su mu život pustili. Po sreći pako sastane se tada s Turčinom Ibrahimom, koji mu dađe toliko novaca, koliko je trebao za daljno putovanje i za nova trgovačka poduzetja. Od toga časa bio je Jovanović najveći prijatelj Ibrahima, On ga je pozivao u svoju kuću kao najboljega prijatelja; nije prošao dan, da Jovanović i Ibrahim nebi bili skupa. Ako nije bio Ibrahim pri Jovanoviću, bio je Jovanović pri Ibrahimu. Osobito odkada je jedanput pri vožnji po Savi Ibrahim radi neopreznosti u vodu pao,

Vše je mogel Jovanović ob róci svoje žene v zeleni vrt na šetnju hoditi ter uživati čisti zrak i gledati lepoto narave. Al bil je neprestano jako tih i zamišljen. Ona se nij usódila uprašati ga, što (kaj) mu je, i kaj je tako veliko bolest zakrivilo. Ljudje, koji so ga domu donesli, pripovedovali so, kde so ga našli i kako je tam došel, a kar (što) je bilo na drugej strani Save pri Ibrahimu, tega še nij nikdo znal.

Bilo je prošlo vže 6 let, od kadar je stari otec našega Jovanovića umrl, ter je sin zadobil lepo trgovino z lesom i žitom, a k temu še lepe novce od svojega dobrega otea.

Nekoliko dni posle njegove ženitbe moral je radi svoje trgovine odpótovati v Valahijo. Tedaj je došel po nesreći v róke hajdukom, ki so mu vzeli vse, kar je imel sebo, samo so mu život pustili. Po sreči pak sastane se tedaj s Turčinom Ibrahimom, ki mu dađe toliko novcev, kolikor je trebal za daljno pótovanje i za nova trgovska poduzetja. Od tega časa bil je Jovanović najveći prijatelj Ibrahimov. On ga je pozival v svojo kóčo kakor najboljega prijatelja; nij prošel dan, da Jovanović i Ibranim ne bi bili skupaj. Ako nij bil Ibrahim pri Jovanoviću, bil je Jovanović pri Ibrahimu. Osobito odkedar je jeden pót pri vožnji po Savi Ibrahim radi neopreznosti v vodo

a Jovanović ga je, skočivši odmah za njim u vodu, sretno riešio, — od tada zavladao je prijateljstvo medju njima, koje nitko nebi bio razdružiti mogao.

Ibrahim bio je u jednakoj starosti kao Jovanović. Bio je istotako dobroga srca; a držao se je strogo propisa svoga vjerozakona, no nije bio prefanatičan, nego je dobro znao, da je pristaša druge vjere isto tako njegov bližnji, kao Turčin. Oba prijatelja štovala i ljubila su se kao brata.

Istu večer, kad je Jovanović u takovu stanju bio domu dopremljen, kako smo opisali, bio je prije u pohodu pri svojem prijatelju Ibrahimu. A što se je tamo tada dogodilo, to sada još neznamo.

Osobito je žena njegova neprestano razmišljala o tom. Koliko krat je već htjela pitati svojega supruga, toliko krat se je opet premislila.

Neku večer bio je Jovanović opet u vrtu sa svojom ženom. On je sjedio na mjestu, od kuda se baš lepo vidi na onu stranu Save. A čim njegovo oko zapazi stan Ibrahima, strese se po celom tielu, i brzo se okrene na protivnu stranu, ter otide tiho sa svojom ženom iz vrta.

(Konac sledi.)

pal, a Jovanović ga je, skočivši odmah za njim v vodu, rešil, — od tedaj zavladao je prijateljstvo med njima, koje nikdo nebi bil razdružiti mogel.

Ibrahim bil je v jednakej starosti kakor Jovanović. Bil je isto tako dobrega srca; a držal se je strogo propisa svojega verozakona, no nij bil prefanatičen, nego je dobro znal, da je pristaša druge vere isto tako njegov bližnji, kakor Turčin. Oba prijatelja štovala i ljubila sta se kakor brata.

Isti večer, kadar je Jovanović v takovem stanju bil domu dopremljen, kakor smo opisali, bil je prej v pohodu pri svojem prijatelju Ibrahimu. A kaj se je tam tedaj dogodilo, to sedaj še neznamo.

Osobito je žena njegova neprestano razmišljevala o tem. Kolikor krat je vže htela prašati svejega soproga, toliko krat si je opet premislila.

Neki večer bil je Jovanović opet v vrtu s svojo ženo. On je sedel na mestu, od kó d se baš lepo vidi na ono stran Save. A čim njegovo oko zapazi stan Ibrahimov, strese se po celem telesu, i brzo se okrene na protivno stran, ter otide tiho s svojo ženo iz vrta.

(Konec sledi.)

Glasnik.

Tipografsko društvo u Zagrebu imalo je dne 11. t. m. svoju glavnu skupštinu, u kojoj je bio na dnevnom redu medju inimi i predlog g. Gj. Miheljića i dr. ob uvedenju stenografskog učevnog tečaja za članove toga društva. Predlog bio je većinom glasova primljen. Nas veoma veseli, što čujemo, da se i u tih krugovih počimlje misliti na stenografiju. Neima dvojbe, da će biti takodjer za tiskare od velike koristi, ako se s tom umjetnošću upoznađu. Bečka drž. tiskara dala je n. pr. na svoj trošak 10 slagara stenografiju učiti, da budu onda u stanju slagati po stenogr. rukopisih.

Imenik naših p. n. abonentov.

(Po redu kakor so se prijavili i plačali.)

Gg.: Gr. Malovrh, kaplan v Crkljah. — Slov. bogoslovska knjižnica v Ljubljani. — Kuralt, — Gornik, — Molj, — Šmidovnik, — Dolence, — Koblar, — Potočnik, — Karlin, — Eržen, — Sušnik, — Vrhovnik, — Ant. Zupan — bogoslovci v Ljubljani. — Andr. Fekonja, kapelan v Celju. (Dalje.)

Tiska C. Albrecht u Zagrebu.

Laroš-Fukolove izreke.

v 2 0 c b n, e r n g n a l e -
n g 1 2 f e n g a -
n p b e f d, e r n p b p, n f e o c (e c)
d e n e n a l -
v o g f v e l p n v a r, g u e l p
v a -
d i (v e) n g a - . e r n 2 0 c e l f n n b -
n g a ? . n , n e e b. 7 g n h -
s. g o n e 1 0 n, 1 0 n 1 0 n -
1. o. l.

ruse, h^o l^o n^o il - u^o w^o o^o a^o r^o e^o c^o j^o
 n^o g^o h^o o^o r^o e^o d^o e^o b^o i^o n^o - i^o w^o o^o d^o e^o d^o e^o - i^o
 o^o r^o e^o j^o d^o e^o b^o - i^o f^o e^o p^o e^o - i^o p^o e^o b^o e^o l^o
 e^o r^o y^o r^o o^o n^o a^o - i^o w^o e^o s^o h^o - o^o b^o p^o o^o d^o e^o l^o e^o r^o e^o a^o
 - i^o r^o o^o p^o - i^o b^o e^o p^o e^o j^o - e^o l^o e^o - o^o p^o e^o b^o e^o f^o
 u^o b^o o^o o^o r^o u^o - b^o (e^o f^o o^o s^o f^o o^o d^o e^o f^o e^o -

№ 34. b. I do toga, I do tih, I bez tih,
 e^o mimo nas, e^o do nas, e^o do tebe, I do
 njih, I na tom (I na to), I na tih, I po to,
 I pod tim, I po tom (tem), I u to, I u tom,
 I u tih, e^o pred tim, e^o pred njega, e^o
 pred njimi, I o tom (tem), I o tih, u u nas,
 u u meni, u u Deč(u), u u grad(u), I od
 toga, i iz toga, I iz tih, b^o stoga, b^o stih, se s^o
 njim (z njim) b^o s tobom, sl: stebo, ne^o
 između nas, I R tebi, I R tomu, I R tim,
 u R njemu, z^o prema tomu, f^o proti tomu,
 f^o za nas, f^o za njega, f^o za to, f^o za tim,
 f^o za sve (vse) itd.

№ -

u u I e^o - i^o n^o o^o h^o - i^o u^o il, e^o r^o u^o u^o -

Prijateljstvo.

[a]

[illegible]

1766 de 6to de Mayo, 1800
 (Verano). 12 de Mayo de 1800

1. The first of these is the
 2. The second is the
 3. The third is the
 4. The fourth is the
 5. The fifth is the
 6. The sixth is the
 7. The seventh is the
 8. The eighth is the
 9. The ninth is the
 10. The tenth is the

bedr. te sover en n^o, 2 n^o
100 f. fop fce legde -

1. p. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Narodne poslovice.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Šala i zabava.

Le W V me cr f gl
 1, 6 0' d, e 0 u ed-
 " (or Le 100. 40, i 1/2
 u (oh) p r B L 2,
 . n p 0, L n - f g
 wj. h p g 2 0 6 : " es!
 p, " (Le W ? "

plg - h W o w m o
 = b, e e n d e r / p r
 s 2 2 : " l e a e e - u
 d, e n e a e - d

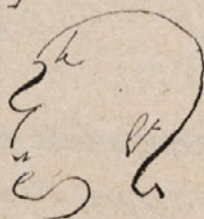
plg l g r : " a g
 e e p ? " f : " 2 " m : n
 e n ? " f : " 2 e g " m
 o c e - "

h e f i : " 1 " 1 2 s e t
 1 2 2 y , r m : e e d
 0 m s , o b a n , p e i s
 n - " f : " 1 2 0 d m a g -

plg l g r - h e g l r m o e b
 m l m e e u e t m e d l -
 e u o d i a , e e n b e h
 o p e r ~ 2 2 , s 2 ' d g 2
 h ~ p u o d m l , 1 2 y ? :
 " . r s o 6 ' m e d 2 0 ? "

u o - m p f r e w
 d e e r h e p l m m r
 o 2 y , o r m - e e o p
 p r o : " p l ! 1 2 o e / 2
 y r ' f 2 y ? "

Le o
 [m p d r]

(m y 3 l e a -)

g : 2 y g -

e p e e d